

**ІКТ-інструменти
для формування навичок
XXI століття**

Укладачі: Балик Н.Р., Шмигер Г.П.

Б 20 ІКТ-інструменти для формування навичок XXI століття. Методичні матеріали. — Тернопіль: ТНПУ, 2016. — 27 с.

У методичних матеріалах представлено завдання для формування навичок XXI століття через використання ІКТ-інструментів. Завдяки проектній формі організації навчального процесу створюються сприятливі умови самостійної творчої роботи, формування навичок практичної роботи під час проведення інноваційних тренінгів.

Матеріали призначені для магістрантів та аспірантів вищих навчальних закладів. Вони будуть корисні для усіх, хто прагне використовувати проектні технології у своїй професійній діяльності.

ББК 17 Я73

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена в будь-якому вигляді без дозволу авторів.

© Балик Н.Р., Шмигер Г.П., 2016

МАЙБУТНЄ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАС

Розробка інноваційних проектів у соціальній сфері є ефективним шляхом до взаєморозуміння між освітянською спільнотою та громадськістю з метою сприяння становлення соціально-розвиненого суспільства.

Мета тренінгу: «Створюємо майбутнє, працюючи над теперішнім!».

Завдання тренінгу — створити інноваційний соціальний проект.

Тренінг — це атмосфера, сповнена творчості, нових ідей і реалізації себе. Це місце де Ви працюєте з однодумцями, це співтовариство людей, які створюють самі себе.

Як найкраще організувати процес групової роботи? Для цього є багато прийомів і технік, а також філософія, яка лежить в основі проектної роботи, — філософія, що стимулює спільну роботу і прийняття рішень, що враховують усі точки зору, якщо організувати групову роботу належно. Це дає можливість знайти вихід із найскладніших ситуацій. Успішна інтеграція різноманітних точок зору дає ні з чим не порівнянний **інтелектуальний потенціал**.

При грамотній організації групової роботи в справу включаються усі учасники зі своїми навичками та досвідом. Тому спонукаємо Вас активно висловлюватися під час обговорень поставлених проблем. Для цього потрібно прагнути розуміти один одного, що особливо важливо на етапі, коли розкриваються протиріччя і відмінності, через які розмова часто просто «розвалюється». Для цього потрібно працювати, спираючись принципи групової роботи.

У процесі розробки інноваційних соціальних проектів Ви зможете опанувати різними навичками 21 століття:

Навчальні та інноваційні навички

Творчість та інноваційність

- Здатність оригінальності та інноваційності в діяльності
- Розвиток, впровадження та донесення нових ідей до інших
- Відкритість та чутливість до нових та різноманітних перспектив

- Праця над творчими ідеями для внесення вагомого та корисного вкладу у царину, в яку впроваджується інновація
- **Критичне мислення і вміння вирішувати проблеми**
- З'ясування причинно-наслідкових зв'язків, ґрунтовне доведення та розуміння ідей
- Здійснення вибору та прийняття комплексних рішень
- Розуміння взаємозв'язків між системами
- Визначення та постановка суттєвих запитань для прояснення різноманітних позицій, що дозволяє приймати кращі рішення
- Оформлення, аналіз та синтезування інформації для вирішення проблем та відповідей на запитання
- Вміле, відповідальне мислення, що дозволяє людині формулювати надійні вірогідні судження для окреслення, аналізу та вирішення проблем

Комунікативні навички та навички співробітництва

- Ефективне формулювання думок та ідей шляхом їх чіткого та зрозумілого висловлення та написання
- Демонстрація можливості ефективно співпрацювати з різноманітними групами
- Гнучкість та готовність до застосування необхідних компромісів з метою здійснення спільного завдання
- Прийняття відповідальності за результати спільної роботи
- Розуміння, усвідомлення ролі ефективного спілкування, створення та використання різних видів спілкування: усного, письмового та за допомогою мультимедіа-засобів в різноманітних формах та в різних умовах.

Вміння працювати з інформацією, медіа та комп'ютерні навички

Інформаційна грамотність

- Вміння швидко та ефективно шукати інформацію, критично та компетентно оцінювати інформацію, вміння вірно та творчо використовувати дані для вирішення проблем
- Базове розуміння етичних/правових питань, пов'язаних з доступом до та з використанням інформації

Медіа грамотність

- Розуміння принципу побудови медіа повідомлень, того, для яких цілей та із застосуванням яких інструментів та за яких умов вони зроблені, їх характеристик
- З'ясування способів інтерпретації інформації різними особами, включення або відсутність різних оцінок та точок зору, усвідомлення залежності медіа-повідомлень від ціннісних норм та точок зору та розуміння того, як медіа можуть впливати на думки та поведінку
- Розуміння підґрунтя та базових засад етичних/правових питань, пов'язаних з доступом до та з використанням інформації

ІКТ — грамотність (Грамотність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій)

- Належне використання цифрових технологій, інструментів та/або комунікаційних мереж для доступу, управління, інтегрування, оцінювання та створення інформаційних даних для успішного функціонування в суспільстві економіки знань
- Використання комп'ютерних технологій як інструменту для спілкування, досліджень, організації, оцінювання інформації, володіння базовим розумінням етичних/правових питань, пов'язаних з доступом та використанням інформації

Життєві та кар'єрні навички

Гнучкість та пристосовуваність

- Пристосування (адаптація) до різних ролей та рівнів відповідальності
- Ефективна праця в умовах двозначності (неоднозначності) та зміни пріоритетів

Ініціатива та самоспрямованість

- Усвідомлення власного розуміння навчання та своїх потреб щодо навчання
- Вихід за межі наявної майстерності та/або вимог навчальної програми для дослідження та розширення свого власного навчального досвіду та досягнення власних навчальних цілей
- Прояв ініціативи з покращення навичок для досягнення вищого професійного рівня

- Визначення навчальних завдань, виділення головних завдань та здійснення їх без зовнішнього стороннього нагляду
- Ефективне використання часу та розподіл робочого навантаження
- Бажання і здатність навчатися протягом всього життя

Соціальні навички та навички, пов'язані зі співіснуванням різних культур

- Належна та продуктивна праця разом з іншими
- Використання для досягнення цілей сукупного інтелекту груп, коли це необхідно
- Визнання культурних розбіжностей та використання різних перспектив для підвищення інновації та якості роботи

Продуктивність та вміння з'ясовувати та враховувати кількісні показники

- Встановлення та слідування високим стандартам і цілям для якісного і вчасного виконання роботи
- Демонстрація старанності та позитивної робочої етики (наприклад, пунктуальність та надійність)

Лідерство та відповідальність

- Використання міжособистісних навичок та навичок вирішення проблем для впливу на інших та ведення їх до мети
- Використання сильних сторін інших для досягнення спільної мети
- Виявлення чесної та етичної поведінки
- Діяльність відповідно до інтересів широкої спільноти

Бажаємо Вам успіхів, натхнення і цікавої роботи!

ПЛАН

1-й день «ОБЕРИ, ЗНАЙДИ, СТРУКТУРУЙ»

Ключові слова: пошук інформації, асоціативний куш, карти знань, хмара тегів

2 -3-й день «СТВОРИ, НАПИШИ, ЗОБРАЗИ»

Ключові слова: сценарій проекту, медіа ресурси проекту, інфографіка, відео

4-й день «СПІЛКУЙСЯ»

Ключові слова: комунікація, співробітництво, презентація, блог

5-й день «ПРЕЗЕНТУЙ, ОПОНУЙ»

Ключові слова: публічний захист проекту

ДЕНЬ 1. «ОБЕРИ, ЗНАЙДИ, СТРУКТУРУЙ» ДОСЛІДНИЦЬКО-ПОШУКОВА РОБОТА

1. Знайомство.
 2. Заповніть вхідну анкету (на сайті проекту за адресою: *konkurs.tnpu.edu.ua*).
 3. Сформуйте структуру цифрового портфоліо (папка **Портфоліо_Прізвище**, яка містить підпапки: **Ресурси_проекту** та **Документи_проекту**), використовуючи хмарний сервіс Google Drive.
 4. Ознайомтеся з текстом Хартії вільної людини та можливими формами подання Хартії (див. Додаток 1 та Додаток 2).
 5. Обдумайте та визначтеся із темою проекту для участі в конкурсі «Популяризація ідей Хартії вільної людини».
 6. Визначте цільову аудиторію проекту.
 7. Створіть **хмару тегів** (<http://www.wordle.net>) на основі обраної теми з тексту Хартії вільної людини та збережіть її для подальшого використання.
 8. Знайдіть різносторонню інформацію з обраної тематики («асоціативний куш»):
 - текстову, візуальну (схеми, графіки, рисунки, фото, відеоролики;
 - соціального та емоційного спрямування (блоги, соціальні мережі).
- При завантаженні ресурсів з Інтернету, дотримуйтесь **Закону України «Про авторське право і суміжні права»**.
9. Створіть та роздрукуйте **карту знань** (наприклад, FreeMind) для візуалізації обраної теми проекту («асоціативного куща»).
 10. Розпочніть розробляти сценарій **проекту** популяризації ідей Хартії вільної людини.
 11. Рефлексія (прототип сценарію проекту).

**ДЕНЬ 2–3. «СТВОРИ, НАПИШИ, ЗОБРАЗИ»
СЦЕНАРІЙ ПРОЕКТУ.
СТВОРЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ
ПРОЕКТУ**

1. Оберіть, які із перелічених медіа ресурсів найбільше підходять для висвітлення ідеї проекту: презентація, постер, відео, комікси, шаржі, інтернет-газета, блог, шкала часу, інфографіка тощо.

Програвання сценарію та рольові ігри.

2. Створіть та роздрукуйте з теми проекту:
 - буклет;
 - інфографіку.
3. Створіть та роздрукуйте **брошуру** з описом та матеріалами проекту з дотриманням правил верстки оформлення поліграфічних видань для можливої публікації у підсумковому збірнику. Параметри друку (Додаток 2).

Програвання сценарію та рольові ігри.

4. Створіть короткий **відеоролик** з теми проекту.
5. Продовжуйте розробляти сценарій **проекту** популяризації ідей Хартії вільної людини.
6. Рефлексія (прототип сценарію проекту).

ДЕНЬ 4. «СПІВПРАЦІЮЙ» СПІВПРАЦЯ. РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА РЕДАГУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

1. Продумайте, як можна зробити проект інтерактивним. Чи можна для цього використати документи Google, соціальні мережі, блоги, опитування, голосування тощо.

Програвання сценарію та рольові ігри.

2. Створіть блог, наприклад, на Blogspot.

У блозі висвітліть власне бачення розвитку ідей проекту у мережі. У дописах можна використати фото, -відео-матеріали, презентації тощо. Для оформлення блогу підберіть гаджети, що відповідають його тематиці. Гіперпосилання на створений блог розмістіть на сайті проекту за адресою: *konkurs.tnpu.edu.ua*

3. Ознайомтеся із матеріалами проекту іншого учасника та напишіть коментарі до постів.

4. Напишіть коротку анотацію та ключові слова проекту.

5. Ознайомтеся із матеріалами проекту іншого учасника.

Програвання сценарію та рольові ігри.

6. Напишіть та роздрукуйте **рецензію** на матеріали проекту іншого учасника («чорне» та «біле» опонування).

7. Підготуйте повноцінний закінчений сценарій, який може бути використаний для популяризації ідей Хартії вільної людини.

Для публічного захисту проекту:

- представте проблему проекту і шляхи її вирішення в процесі публічного виступу перед групою слухачів;
- сплануйте публічний захист, вирішіть, як сценарій проекту буде представлений аудиторії.

8. Заповніть вихідну анкету (на сайті проекту за адресою: *konkurs.tnpu.edu.ua*).

9. Рефлексія (прототип сценарію проекту).

ДЕНЬ 5. «ПРЕЗЕНТУЙ, ОПОНУЙ, ПЕРЕКОНУЙ» ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ ПРОЕКТУ

1. Розмістіть на сайті *konkurs.tnpu.edu.ua* упорядковані матеріали проекту згідно до поданих вимог (див. таблиця).

Ресурс	Тип файлу	Примітка
Презентація*	.ppt, .pdf	Від 8 до 15 слайдів (більше – за погодженням з керівником)
Постер	.jpg	Розмір постеру — В4; друк у програмі Publisher або CorelDraw для розбиття рисунка на аркуші формату А4
Відеоролик	Youtube.com, vimeo.com чи інший он-лайн сервіс (посилання)	Від 2 до 7 хв.
Комікси або шаржі		Підібрати он-лайн сервіс самостійно (наприклад, http://1001mem.ru/)
Блог*	Посилання	Підібрати он-лайн сервіс самостійно
Інфографіка*	.jpg або .pdf	Підібрати он-лайн сервіс самостійно (наприклад, http://www.easel.ly/)
Буклет*	Publisher (.pub або .pdf)	
Брошура*	.doc, .pdf	
Карта знань*		
Опис проекту*		Анотація проекту (приблизно 1000 символів)
Ключові слова*		Від 4 до 6 слів
Рецензія *	.doc, .pdf	
При завантаженні ресурсів з Інтернету дотримуйтесь Закону України «Про авторське право і суміжні права»		

* обов'язкові матеріали

2. Сформуйте **портфоліо з друкованих матеріалів** для участі у конкурсі «Популяризація ідей Хартії вільної людини», яке повинно містити:

- 1) опис проекту;
- 2) брошуру;
- 3) буклет;
- 4) інфографіку;
- 5) карту знань;
- 6) рецензію.

3. Організуйте і проведіть публічний захист проекту та прийміть активну участь в обговоренні інших проектів під час їх захисту.

4. Рефлексія проекту.

ДОДАТОК 1

Українська хартія вільної людини

1. Бути вільною людиною

Усі люди створені вільними. Саме це найвагоміше право людини, отримане кожним/кжною від народження, визначає суть нашої цивілізації.

Бути вільною людиною — це не лише зовнішня ознака, яка об'єднує усіх нас за правами, але й внутрішній духовний вибір.

Невільна людина не здатна бути ані щасливою, ані захищеною, ані впевненою у своєму майбутньому.

Бути вільною людиною — це насамперед означає брати на себе відповідальність.

Не можна вимагати від когось виконання його обов'язків, не виконуючи власних.

Не треба жити постійним почуттям скривдженості і жалем до себе. Бути вільною людиною означає вірити у свої сили.

Бути вільною людиною означає усвідомлювати свою неповторність, однак жодною мірою не плекати у собі зверхності.

Бути вільною людиною означає завжди і всюди самотійно додержуватися принципу нашої рівності один з одним, а також рівності перед законом.

І найважливіше: бути вільною людиною означає чинити добро.

Саме в цьому полягає найглибший смисл свободи вільної людини.

2. Бути українцем

Національна і культурна приналежність людини є значною мірою результатом духовного зусилля.

Сучасне поняття «бути українцем» передбачає кілька рівнозначних напрямів праці над собою.

Перше і найважливіше: потрібно плекати національну гідність.

Не шукаймо винних у власній долі.

Будьмо сильним народом і пам'ятаймо як про переможні, так і про трагічні сторінки.

Не забуваймо про ті вчинки, коли ми свідомо чи несвідомо чинили кривду іншим народам.

Не плекаймо зла й ненависті за свідомі та несвідомі кривди проти нас.

«Бути українцем» має означати подолання багатьох травм, страхів і стереотипів.

Не треба оцінювати себе крізь уяву інших народів і бути надміру залежними від чужих похвал і образ.

Не треба ані вивищувати, ані принижувати себе перед іншими культурами.

Не треба насміхатися з рідного.

Не треба виправдовувати власну бездіяльність непереборними обставинами, плекаючи лінощі, заздрість і «гординю в приниженості», які дуже часто є нашими найгіршими національними вадами.

Водночас сучасне поняття української нації виходить за етнічні межі і є явищем політичним, яке стосується й охоплює кожного українського громадянина.

Бути українцем означає усвідомлювати свою причетність до України і розвивати інтелектуальну, духовну та політичну україноцентричність: внутрішню — ту, яка постає з особистого зусилля кожного з нас, — єдність нашого народу, його земель, культури, історії і майбутнього.

Бути українцем означає володіти українською мовою або прагнути до оволодіння нею: не лише мова робить з нас українців, але саме та колосальна енергія, яка походить від особистого зусилля дбати про українську мову, навчитися і спілкуватися нею, й перетворює нас із населення в єдиний народ.

Бути українцем означає не допускати національного подріблення.

Не існує ані галицького, ані донецького, ані одеського, ані київського народів.

Існує єдиний український народ на всьому просторі своєї території. Наші місцеві відмінності не створюють відцентрової енергії. Не слід ані переоцінювати їхнього значення, ані штучно

загострювати їх: наші регіональні особливості не перетворюють нас на різні народи, а лише збагачують національну спільність.

Світове українство є ще одним виміром нашого буття.

Ми повинні мислити світовими категоріями сприйняття українства й застосовувати їх у політичному, економічному та культурному житті нашого регіону, Європи і планети.

3. Бути активним громадянином

Щоб бути активним громадянином, слід насамперед усвідомити, що державність і демократія — це не лише політичні, але й духовні цінності.

Громадянське суспільство неможливе поза рамками держави.

Бути активним громадянином означає підтримувати іншого у захисті його прав, бо це — наші спільні права.

Бути активним громадянином означає виявляти ініціативу задля добра свого дому, сусідства, місцевої громади чи всієї української спільноти.

Бути активним громадянином означає з особливою увагою ставитися до будь-яких спроб (насамперед влади) порушити чи обмежити людські права. Завтра ті, хто порушують права вашого сусіда, можуть узятися за вас.

Бути активним громадянином означає усвідомлювати життєву необхідність демократичного розвитку держави. Демократія, як і будь-який політично-суспільний витвір людини, існує лише там, де є переважна більшість людей, здатних її захищати і водночас їй підпорядковуватися.

Бути активним громадянином означає не усуватися від політичного життя, а робити політичний вибір, навіть обираючи між недосконалими політичними силами, втім діючи по совісті і дбаючи про зміни в житті країни.

4. Любити

Нам потрібна докорінна зміна ставлення один до одного.

Любити означає бажати ближньому добра.

У понятті «любов» ми виокремлюємо національний, соціальний і культурний смисл.

Для нашого суспільства «любити» насамперед означає виявляти толерантність до політичних і культурних поглядів, етнічної, релігійної та мовної приналежності інших співвітчизників, чий досвід і особиста історія, безумовно, різняться.

Толерантність є однією з найвищих ознак культури вільної людини, яка, додержуючись своїх принципів, визнає й приймає право іншого на інакшість.

Толерантність водночас не означає безпринципності: вона не дає визнання і виправдання тим, хто свідомо діє проти нашої держави, прагнучи її розколу чи занепаду, як і тим, хто переступає межі моралі.

Наша любов означає спільне національне утвердження української мови, яка й визначає обличчя України та нашого народу у світі.

Вона передбачає безумовну повагу до прав російськомовного українства і суворе додержання прав усіх національних громад нашої держави.

Любити означає не допускати будь-яких виявів ксенофобії, расизму, шовінізму, нацизму і сталінізму як найбрутальніших форм людської, національної, політичної, культурної і соціальної нетерпимості.

Любити означає відновлювати зв'язок поколінь в Україні, коли старші, навіть не поділяючи форм життєвого чи творчого пошуку молодших, підтримують їхній рух на нових шляхах.

Любити означає й те, що кожне наступне покоління з мудрістю ставиться до реалій своїх попередників і не прагне звести порахунки, але продовжити те, що є спільним надбанням і добром.

Любов до України — це примирення ветеранів війни: українських повстанців і радянських військовослужбовців.

Любити означає додержуватися національного погляду на власне минуле.

Бажання любити має допомогти накласти мораторій на «історичні війни», провоковані ззовні.

Любов — це зусилля соціальної справедливості, спрямоване на подолання прірви між багатими і бідними.

Любити означає підтримувати непорушний духовний зв'язок між українськими церквами, чийм головним призначенням є служіння Богові й українському народові.

5. Мислити

Одне з найважливіших завдань вільної людини — самостійно мислити.

Для нашого суспільства «мислити» насамперед означає подолати недержавність, вузькість і провінційність колоніального та хutorянського світогляду.

Саме в цій площині нам потрібна найважливіша революція. Мислити означає ламати стереотипи.

Мислити означає працювати, читати і творити, відповідаючи на дух та потреби часу.

Мислити — це долати звичку простих відповідей.

Мислити означає цікавитися світом і його культурою.

Мислити означає потребувати нових культурних форм і явищ.

Не треба застигати в минулому. Треба рухатися вперед.

Не варто боятися несподіваності нового. Варто боятися порожнечі й байдужості.

Мислити — це спільними громадянськими силами створювати центри сучасної культури, бібліотеки, громадські фонди для поширення інформації про Україну в світі, перекладів нашої літератури чи задля підтримки навчання українських студентів за кордоном.

Мислити — це дізнаватися про передові світові пошуки у теоретичних, практичних і творчих сферах та переймати передове знання, серед іншого й за допомогою сучасних мережевих можливостей.

Мислити означає разом підтримувати незалежні засоби масової інформації, які мають стати справжнім людським голосом посеред нинішнього інформаційного фальшу.

6. Бути господарем

Наше головне суспільне завдання — відновити в українців почуття господаря, чийми фундаментальними рисами є відповідальність за себе, своїх близьких і простір свого життя.

За своєю метою і масштабом ця справа є життєво необхідною, безальтернативною і співмірною з відновленням самої державності.

Бути господарем — це подолати рудименти радянського мислення, коли, по суті, принижена та обкрадена людина очікує на соціальну подачку й не ставить перед собою завдання брати участь у житті громади.

Щоб стати господарями своєї держави, ми повинні децентралізувати державну владу і делегувати владні повноваження та фінансові ресурси на місцеві рівні.

Господар починається з піклування про прості речі: порядок свого дому, під'їзду чи вулиці.

Ми усвідомлюємо складність багатьох суспільних хвороб, пов'язаних зі споживацтвом і невгамовними фінансовими апетитами.

Ці проблеми не повинні підмінити позитивного суспільного ставлення до підприємництва як джерела господарчого духу в Україні.

Таке ставлення буде можливим тільки в результаті національної та соціальної відповідальності, яку повинні нести перед країною представники великого і середнього бізнесу.

Бути господарем означає поважати особистість і працю інших людей.

Бути господарем означає справедливо оцінювати роботу інших і справно платити заробітну плату.

Нам потрібне відновлення стандартів професіоналізму, які катастрофічно деградували майже в кожній сфері.

Господар, отже, є поняттям, яке охоплює всіх, хто прагне працювати: власників виробництв і найманих працівників, фермерів і селян.

Відновлення господарського духу немислиме без підвищення заробітної плати, збільшення кількості робочих місць і створення умов для повернення в Україну мільйонів заробітчан.

І, найважливіше, бути господарем означає дбати про слабших і бідніших.

7. Бути лідером

Ми маємо бути налаштовані на особистий і колективний успіх.

Успіх повинен бути заслуженою винагородою за працю, і цей принцип мусить увійти в наше життя як норма здорового і справедливого суспільства.

Поняття «лідера» стосується не влади, а знання.

Бути лідером означає прокладати шлях для інших.

Поняття лідерства передбачає й виховання таких чеснот, як уміння чути іншого, відчуття команди і власної виконавчої підпорядкованості задля конкретної мети.

Як велика європейська держава, Україна повинна стати регіональним політичним, економічним і культурним лідером.

Ідея регіонального лідерства України означає для нас присутність і діяльну участь у житті Європи та нашого найближчого сусідства на рівні міжлюдських взаємин і співпраці.

Сьогодні, замість негнучкого чиновницького апарату, цю місію має взяти на себе і втілювати громадянське суспільство.

8. Бути відкритим суспільством

Бути відкритим суспільством означає бути спільнотою, переконаною у великій цінності людського життя і демократичного устрою.

Серед нас немає ані людей другого сорту, ані гвинтиків, ані «скалок» на шляху лісорубів.

Бути відкритим суспільством означає вгамовувати агресію і підтримувати слабших, вразливіших і тих, хто має обмежені фізичні можливості.

Бути відкритим суспільством означає не толерувати жодних антигуманних ідеологій і деспотичний примус.

Бути відкритим суспільством означає бути налаштованими переймати найкращий досвід і знання зовнішнього світу.

Бути відкритим суспільством означає любити людей, вільно мислити і виховувати вільних людей.

Це має стати нашою колективною свідомістю.

9. Бути успішною державою

Успіх нашої держави має насамперед полягати у подоланні соціальної відчуженості між людьми.

Ми повинні домогтися відновлення демократичного управління, порушеного сьогодні.

Ми зобов'язані повернути справжній парламентаризм, якого нині не існує.

На роки вперед ми, українські громадяни, повинні забезпечувати регулярну зміну влади, щоб прищепити їй чітке розуміння про її підпорядкованість людям.

Це можливо лише за умови свободи слова і демократичних прав, які треба захищати постійно.

В Україні має бути реалізований базовий принцип: держава не заважає своїм громадянам, створює вільні умови для тих, хто працює, та захищає найбідніших.

Успіх нашої держави залежить від «реформ справедливості» — зміни судової гілки влади і правоохоронних органів. Люди повинні нарешті встановити справедливість у державі.

Успіх нашої держави залежить від «реформ життя» — зміни системи освіти і системи охорони здоров'я.

Нам потрібен свій цілісний і захищений гуманітарний простір.

Нам потрібна докорінна реформа місцевого самоврядування і регіонального розвитку.

Наш успіх залежить від вільного функціонування внутрішнього ринку, захисту громадянина в економіці та бізнесі, розвитку малого і середнього підприємництва, максимального спрощення дозвільної і регуляторної систем.

Успіх нашої держави залежить від подолання економічних передумов корупції.

Успіх нашої держави залежить від формування політичних партій, які діятимуть на яasnих ідеологічних засадах і чий розвиток та позиція залежатимуть від волі людей на місцях, а не тільки від одноосібних проектів.

Успіх нашої держави залежить від виховання влади, яка розумітиме значення й усвідомлюватиме важливість національних цінностей та об'єднання всіх громадян країни.

10. Бути учасником демократичної спільноти народів

Природнім і безальтернативним шляхом для України є об'єднання з простором європейських народів.

Європейська інтеграція означає для нас не зовнішній, а внутрішній політичний курс.

Ми здатні бути прикладом та опорою для всіх демократичних сил колишнього Радянського Союзу і наших сусідів та партнерів від Балтії до Чорного моря.

Химерним ідеям нібито слов'янського братерства, фальшивої єдності, баченої вже не раз і не одне століття, та іншим виявам неоімперської ідеології ми протиставляємо принципи взаємної рівності, поваги і партнерської підтримки.

Ми повинні прагнути додати сили кожному, хто бореться за людські права і свободи.

Ініціативна група «Першого грудня»

ДОДАТОК 2

Форми подання Української хартії вільної людини

Форма 1. Виховні заходи.

Форма 2. Створення куточка чи оформленого міні-стенду, дошки у кожній класній кімнаті з новелами Хартії.

Форма 3. Уроки громадянської позиції — обговорення подій за тиждень в місті / країні, застосовуючи Хартію як етичну чи моральну призму.

Форма 4. Уроки–диспути «Сучасність і цінності викладені в Українській Хартії вільної людини».

Форма 5. Тематичні навчальні дні для окремих класів згідно розкладів.

Форма 6. «Театральний дриблінг» — створення діалогів, театралізованих дійств (виразити як тему однієї з новел Хартії).

Форма 7. Уроки (диспути) поєднання з природою (оточуючим світом, батьками, дідусем і бабусею, богом).

Форма 8. Уроки (тренінги) отримання навиків правильного підходу до визначення проблеми в оточуючому світі.

Форма 9. Комп'ютерні відеоігри з механізмом біологічного зворотнього зв'язку, за допомогою яких можна підвищити стійкість уваги і навчити людину управляти своїми емоційними станами.

Наприклад.

Форма 1. Виховні заходи (згідно з методичними вимогами) у контексті Хартії.

Мета: сприяння усвідомленню учнем:

- ствердження у кожному учневі (учениці) первинності духовно–моральних цінностей і людської гідності
- поняття свободи та її важливість у житті людини.

Завдання:

1. Донести зміст обраної новели Хартії до учнів (наприклад, «Бути вільною людиною», «Мислити» чи поєднання новел — «Бути господарем» і «Бути успішною державою»).
2. Формувати повагу до своєї гідності, гідності інших, нашого краю та України.
3. Розкрити роль особистості та її самореалізації в сучасному світі.
4. Формувати позитивне сприйняття ролі європейської християнської культури в житті громади.
5. Розкривати важливість знань про духовність, мораль і етику для досягнення успіху в професії, поваги в громадян.
6. Вивчати здобутки краю як духовні цінності кожного з нас.

Особливості:

- кожен захід ідентифікується з Українською Хартією вільної людини – наявність – стенду, дошки тощо;
- перед початком заходу (у кінці заходу) один з учнів зачитує новелу Хартії згідно з темою.

Настроєність уроку (підтекст): позитивність, етичність, конструктивність, ефективність, духовність.

Алгоритм реалізації:

1. Вибір теми уроку — одна з новел Хартії.
2. Визначення предмету (фону) уроку — місцевості, фортеці, храму, явища, знаної особистості чи події, як базової для проведення уроку.
3. Написання «сценарію» чи алгоритму проведення заходу.
Послідовність: лекційна частина до 10 хв., інтерактивна 5-

10 хв., використання медіа до 10 хв., ігрова частина до 10 хв., підсумок — 5 хв., домашнє завдання.

4. Створення роздаткового матеріалу для інтерактивних завдань — питань – відповідей, підбір медіа-матеріалу, опис ігор.
5. Робота з учнями, залученими до сценарію уроку.
6. Домашнє завдання: розповісти батькам про тему і урок; порівняльна таблиця розуміння теми для батьків і дітей (батьки заповнюють окремо таблицю, і діти заповнюють окремо).

Результати:

Програма направлена на:

1. Прищеплення учням бажання пізнавати світ і мотивації до навчання.
2. Усвідомленого розуміння важливості поваги до своєї гідності і гідності інших.
3. Усвідомлення того, що кожен сам несе відповідальність за себе та своє майбутнє.
4. Розуміння важливості моралі і духовних цінностей як основи щасливого життя.
5. Спроможності самовдосконалюватися, як до неперервного, внутрішньо мотивованого процесу.
6. Первинності моралі і людської гідності при користуванні знаннями і Законом.
7. Життя в громаді за європейськими християнськими культурними традиціями.

Остаточний результат :

Випускники навчального закладу, котрі напрацювали сучасні навички діяльності (життя), природні для гармонійної особистості, що спирається на духовні цінності і усвідомлює себе українцем.

Форма 3. Уроки громадянської позиції — обговорення подій за тиждень в місті/країні, застосовуючи Хартію як етичну чи моральну призму.

Алгоритм:

- новину проговорити і публічно проаналізувати у баченні Хартії
- сублімувати думку і запропонувати найбільш точний і вдалий коментар, автора записати на TV\сайт (міста, університету, на Youtube).

Коментар: Як форму публічного обговорення можна застосовувати у професійному, родинному, військовому колі тощо

- розібрати 2-3 приклади і написати як просвітницьку методику.

Форма 4. Уроки – диспути «Сучасність і цінності викладені в Українській Хартії вільної людини».

Алгоритм:

1. 5-7 хвилинний виступ відомої публічної особи на задану тему — відповідну до новели Хартії.
1. Обговорення з учнями (учасниками заходу), як експертами – прихильниками і опонентами з акцентами на сучасні події в Україні і світі.

Варіанти:

- окремі запрошені експерти
- «експертні» групи учнів
- сімейна «експертиза» батьків і дітей (домашнє завдання)
- інше

Форма 6. «Театральний дриблінг» створення діалогів, театралізованих дійств (виразити як тему однієї з новел Хартії).

Як приклад — «Різдвяний Вертеп».

2. Діти обирають ролі.
3. Репетиції

4. Гра при батьках (експертах),
5. Після гри, спільний диспут — обговорення дій персонажів з погляду, сучасного розуміння морально—духовних цінностей.

Особливості — зобов'язань за помилки (або негативні ролі) немає
Результати.

1. Засвоїться розуміння дійства (алегорій, трагедій, фарсів, комедій) як частина майбутнього філософського розуміння життя.
2. Виховання рис характеру, визначення талантів учнів.
3. Розуміння і усвідомлення духовних цінностей через Хартію.
4. Через навчання перевтіленню (перепустити через себе добро і зло).

Автори розробок форм – Ковалик І.М., Вакуленко В.Д.

ДОДАТОК 3

Рекомендовані параметри для оформлення статті за допомогою програми MS Word

